

Stöld

Dessa regler är ganska omfattande. Gud vet var människan behöver mycket anvisningar och var det räcker med mindre.

Ni skall inte stjäla eller ljuga eller begå något svek mot varandra. Du skall inte med orätt avhända din nästa något eller taga något ifrån honom med våld. (2 Mos 20:15; 3 Mos 19:11,13; 5 Mos 5:19)

Ärlighet i affärerna

I skolen icke göra orätt i domen, icke i fråga om mått, vikt eller mål. Riktig våg, riktiga vikter, riktig efa, riktigt hin-mått skolen I hava. (3 Mos 19:35-36)

13. Du skall icke hava två slags vikt i din pung, ett större slag och ett mindre,
14. ej heller skall du i ditt hus hava två slags efa-mått, ett större och ett mindre.
15. Full och riktig vikt skall du hava, fullmåligt och riktigt efa-mått skall du ock hava, för att du må länge leva i det land som HERREN, din Gud, vill giva dig.
16. Ty en styggelse för HERREN, din Gud, är var och en som så gör, var och en som gör orätt.

Inte heller lust till

Guds lag understöder aldrig lagiskhet, skrymteri eller annan falskhet. Guds lag vill ha sanning från hjärtegrunden. Därför räcker det med lust till något som tillhör en annan för att bryta mot Guds lag. Jämför vad Jesus säger om äktenskapsbrott i bergspredikan. Han säger bara det som står här: att om du ser på en annan kvinna med lust har du redan begått äktenskapsbrott med henne.

Du skall icke heller hava lust till din nästas hus eller hustru, ej heller till hans åker eller hans tjänare eller hans tjänarinna, ej heller till hans oxer eller hans åsnor, ej heller till något som tillhör din nästa. (2 Mos 20:15,17; 5 Mos 5:21)

Ställa till rätta, gottgöra

Det har funnits tendenser tidvis i olika sammanhang att det räcker med att säga förlåt att allt är bra då. Guds lag lär inte så i de fall där det är möjligt att ställa till rätta det man gjort. Nej, det stulna skall betalas tillbaka till sitt fulla värde, därtill skall en femtedel läggas till. Jämför vad Sackeus säger att han skall göra med de pengar han fuskat till sig. Speciella föreskrifter gäller för stöld av djur.

”Om någon, vare sig man eller kvinna, begår någon synd i det han gör sig skyldig till en

Lagen Sammanställning

orättträdighet mot HERREN och denna person alltså ådrager sig skuld, så skall han bekänna den synd han begått och ersätta det han har förbrutit sig på till dess fulla värde och lägga femtedelen därtill, och detta skall han ge åt den han har förbrutit sig mot. (4 Mos 5:6-7) J.f.r. skuldoffer

Om någon stjälar en ox eller ett får och slaktar eller säljer djuret skall han ersätta oxen med fem oxar och fåret fyrfaldigt. Ertappas tjuven vid inbrottet och blir slagen till döds vilar ingen blodsskuld på dråparen, men hade solen gått upp när det skedde, då är det blodsskuld. Tjuven skall ge full ersättning, har han inga pengar ska han säljas till ersättning för vad ha stulit. Om det stulna djuret påträffas levande i hans våld, ska han ge dubbel ersättning. (2 Mos 22:1)

Låter någon avbeta en annans åker eller vingård skall han ersätta skadan med det bästa från sin åker eller vingård (2 Mos 22:5)

Råmärken

Du skall icke flytta din nästas råmärke, något råmärke som förfäderna hava satt upp i den arvedel du får i det land som HERREN, din Gud, vill giva dig till besittning. (5 Mos 19:14)

Mänskorov

Om en man befinnes hava stulit någon av sina bröder, Israels barn, och han behandlar denne såsom träl eller säljer honom, så skall tjuven dö: du skall skaffa bort ifrån dig vad ont är. (5 Mos 24:7)

Ansvar för andras egendom

Gud förväntade sig inte endast ett avhållande från all stöld. Han förväntade sig även ett aktivt ansvarstagande och omsorg om nästans egendom - också om nästan var en fiende.

1. Om du ser din broders ox eller får gå vilse, skall du icke undandraga dig att taga vara på djuret; du skall föra det tillbaka till din broder.
2. Och om din broder icke bor i din närhet, eller om du icke vet vem det är, så skall du taga djuret in i ditt hus, och det skall vara hos dig, till dess din broder frågar efter det; då skall du lämna det tillbaka åt honom.
3. På samma sätt skall du göra med hans åsna, på samma sätt med hans kläder, och på samma sätt skall du göra med allt annat som din broder kan hava förlorat, och som du hittar; du får icke draga dig undan.
4. Om du ser din broders åsna eller ox falla på vägen, skall du icke undandraga dig att bistå djuret; du skall hjälpa honom att resa upp det. (5 Mos 22:1-4)

Om du träffar på din fiendes ox eller åsna som har kommit vilse så skall du föra djuret tillbaka till honom. Om du ser din oväns åsna ligga dignad under sin börda så ska du ingalunda lämna mannen ohjälpt utan hjälpa honom att lösa av bördan. (2 Mos 23:4)

Anvisningar för ”gratisplockning”

24. När du kommer in i din nästas vingård, får du där äta druvor, så mycket dig lyster, till dess du bliver mätt, men du får icke lägga något i ditt kärl.
25. När du kommer in på din nästas sädesfält, får du plocka ax med din hand, men med skära får du icke komma vid din nästas säd. (5 Mos 23:24-25)

Ersättning för förvårdad skada på nästans egendom

Öppnar någon en ny brunn, men inte täcker över den och sedan en åsna eller ox faller i skall ägaren ge ersättning i pengar till ägaren, men kroppen får han behålla. (2 Mos 21:33-34)

Om någons ox stångar en annans ox så att denne dör, så ska de sälja den levande oxen och dela betalningen för honom och därjämte dela den döda kroppen. Var det däremot känt att oxen förut hade vanan att stängas, men dess ägare ändå inte tog vara på honom så skall han ersätta oxen med ox, men den döda kroppen ska vara hans. (2 Mos 21:36-36)

Om eld kommer lös och fattar i törnhäckar och därvid sädesskylar blir uppbrända eller oskuren säd eller annat på åkern så åskall den som vållat branden ge full ersättning. (2 Mos 22:6)

Ges något i förvar åt en annan och det när ägaren vill ha tillbaka det anförtrodda visar sig att det är borta skall husets ägare föras inför domarna (*Gud, kanske genom Urim och Tummin som prästerna använde vid speciella fall för att utreda Guds rådslut*) för att utröna om han förgripit sig på sin nästa. (2 Mos 22:7-12)

Har ett anförtrott djur blivit ihjälrivet skall han föra fram det ihjälrivna djuret som bevis. Det behövs då inte ersättas (2 Mos 22:13)

Om någon lånar ett djur som då blir skadat eller dör och dess ägare inte är på plats då det hände skall full ersättning ges. Men om ägaren var med, behöver ingen ersättning ges. Om djuret var hyrt så var hyrespengarna ersättning nog. (2 Mos 22:14)

Den som slår ihjäl ett boskapsdjur skall ersätta det. Liv för liv. (3 Mos 24:18)

När du bygger ett nytt hus, skall du förse taket med bröstvärn, för att du icke må draga blodskuld över ditt hus, om någon faller ned därifrån. (5 Mos 22:8)